

Pellervon
taloustutkimus

Lausunto
12.10.2022

Pellervon taloustutkimus PTT:n lausunto Maa- ja metsätalousministeriölle

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamiseksi, VN/22840/2022

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikemarkkinalakia. Esityksen tavoitteena on edistää elintarvikemarkkinoiden toimivuutta ja turvata elintarvikeketjussa heikoimmassa asemassa olevien toimijoiden asemaa. Esityksen tavoitteena on selkeyttää elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtäviä ja toimia.

Elintarvikemarkkinalain tarkastelu markkinoiden toimivuuden parantamiseksi on perusteltua pyrkimyksenä muun muassa tasapainottaa ruokaketjun eri toimijoiden neuvotteluasemia. PTT kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ruokamarkkinoiden toimivuudesta ja tulonjaosta ruokaketjussa ei ole tuoretta tutkimustietoa. Nyt esitetyjä muutoksia ja niiden vaikuttavuutta tulisi tarkastella riippumattoman tutkimustiedon pohjalta ja tunnistaa markkinoiden toimivuuteen ja ruokaketjun tulonjakoon liittyviä ratkaisuehdotuksia kokonaisvaltaisesti.

PTT pitää perusteltuna markkinoiden seuraamisen lisäämisen elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtäviin. Tämä edellyttää kuitenkin tarkempaa konkretisointia siitä, mitä kyseinen tehtävä käytännössä tarkoittaa. Samalla tulee varmistaa, että valtuutetulla on tähän riittävät resurssit ja keinot.

Elintarvikemarkkinalakiin ehdotettu uusi maksuaikasäännös parantaisi etenkin pienten tavarantoimittajien taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa niissä tilanteissa, joissa maksuaika on ollut ehdottua maksuaikaa pidempi. Nopeampi maksuaikataulu voisi osaltaan edistää ruokaketjun tasapainoa. Esitettyjen muutosten osalta olisi tarve tehdä perusteellisempaa vaikuttavuusarviointia ja tarkastella myös maksuajan lyhentämistä suhteessa tuontituotteisiin.

Sekä maksuaikamuutoksen että palautuksia koskevan muutokseen sisältyy riski siitä, että pienten tavarantoimittajien tuotteiden markkinoille pääsy vaikeutuisi.

Hyvän hallinnon mukaisesti esityksen ja sen luonnoksen valmistelu olisi voinut olla läpinäkyvämpää. Kutsu esityksen valmisteluun liittyvään sidosryhmäkuulemiseen lähetettiin sidosryhmille vain päivää ennen kuulemistä.

Lausunnon ovat valmistelleet:

Sari Forsman-Hugg, tutkimusjohtaja, puh. 0400 639 450, sari.forsman-hugg(at)ptt.fi

Päivi Kujala, vanhempi maatalousekonomisti, puh. 040 194 5184, paivi.kujala(at)ptt.fi